

نقرس Gout

دکتر شروین اساسی
متخصص روماتولوژی

نقرس نوعی بیماری مفصلی است که از دوران کهن شناخته شده است. در گذشته این مرض به بیماری پادشاهان موسوم بود و پزشکان علت آن را پرخوری‌های متداول در دربار می‌دانستند. ولی در حال حاضر نقرس بیماری شایعی است که به یک گروه طبقاتی و یا سنی خاصی محدود نمی‌شود. این بیماری در ابتدا از یک مفصل شروع شده و معمولاً باعث ورم و درد شدید در مفاصل و بخصوص در شست پا می‌شود. در مراحل اولیه، بیمار معمولاً در فاصله حمله‌های نقرسی درد مفصل ندارد. ولی با گذشت زمان چندین مفصل در آن واحد با درد مواجه شده و بیماری مزمن می‌گردد.

نقرس به علت رسوبات اسید اوریک در مفاصل ایجاد می‌شود. این مشکل به دو علت رخ می‌دهد: یا بدن بیمار زیادتر از حد عادی اسید اوریک تولید می‌کند و یا کلیه او قادر به دفع اسید اوریک به اندازه کافی نیست.

مشروبات الکلی و بعضی از مواد خوراکی نظیر کلیه، جگر، میگو و یا خرچنگ دارای مقدار زیادی اسید اوریک هستند، در حالی که لبنیات، با وجود داشتن پروتئین، مقدار بسیار کمی اسید اوریک دارند و همچنین، بعضی از داروها نیز می‌توانند باعث افزایش اسیداوریک خون شوند. رایج‌ترین این داروها قرص‌های ادرارآور مثل هیدروکلرتایزاید (Hydrochlorothiazide) هستند. داروهای استفاده شده در بیماران پیوند کلیه و یا کبد مثل سیکلوسپورین (Cyclosporine) و یا تاکرلیموس (Tacrolimus) هم می‌توانند باعث ایجاد بیماری نقرس شوند.

در این بیماری، به‌مرور زمان کریستال‌های اسیداوریک در داخل و اطراف مفاصل رسوب می‌کنند و باعث تورم و التهاب این مفاصل می‌شوند. گاهی اوقات املاح اسیداوریک در مجاری ادراری و کلیوی جمع شده و باعث

ایجاد سنگ کلیه می‌شود. ضمناً رسوبات اسیداوریک در نسج‌های دیگر هم دیده می‌شود. استراحت دادن مفصل‌های درگیر در حین حملات و نیز استفاده از کمپرس سردکننده می‌تواند مفید واقع شود.

در حال حاضر سه میلیون نفر در آمریکا به بیماری نقرس مبتلا هستند. این بیماری در مردان بیش از زنان و نیز در زنان - در سن یائسگی - و همچنین در بیماران کلیوی رایج‌تر است. به علاوه، چربی و فشار خون بالا و بیماری قند با این مرض رابطه دارد. البته زمینه‌های ژنتیکی شخص در ابتلاء به بیماری نقرس نقش مؤثری دارد. به همین دلیل گروهی از مردم حتی در جوانی، بدون داشتن عوامل خطرزای آن، به بیماری نقرس مبتلا می‌شوند. علائم بسیاری از بیماری‌ها به علائم بیماری نقرس شباهت دارد. به این علت تشخیص درست این بیماری بسیار مهم است. بهترین روش تشخیص بیماری نقرس مشاهده کریستال‌های اسیداوریک (بامیکروسکوپ‌های ویژه)، در مایع مفصلی است. میزان اسیداوریک در خون می‌تواند در تشخیص بیماری نقرس گمراه کننده باشد، زیرا گاهی در حین حمله‌ها، میزان اسیداوریک خون عادی و یا پایین است.

ضمناً بسیاری از اشخاصی که دارای میزان اسیداوریک بالایی در خون هستند هیچ‌گاه به بیماری نقرس مبتلا نمی‌شوند و طبعاً به هیچ‌گونه درمانی هم احتیاج ندارند. به همین علت بالا و یا پایین بودن میزان اسیداوریک در خون، وجود بیماری نقرس را اثبات یا رد نمی‌کند.

راه‌های معالجه نقرس:

کلچیسین (Colchicins) در گذشته متداول‌ترین دارو برای درمان حمله‌های نقرسی بود ولی مصرف این دارو در میزان بالا باعث ایجاد تهوع، استفراغ، اسهال و

هموطنان عزیز:

یکی از اهداف انجمن پزشکی ایرانیان مقیم آمریکا شعبه تگزاس، ارتقاء سطح اطلاعات عمومی، آموزش و کمک‌های پزشکی به ایرانیان عزیز است. جامعه پزشکی ایرانی همانند بسیاری از جوامع مهاجر در آمریکا، دارای نیازهای خاص فرهنگی، اجتماعی و پزشکی است. پاسخ‌گویی به این نیازهای خاص است که باعث ایجاد گروه‌ها و انجمن‌های مختلف از جمله انجمن پزشکی و پیراپزشکی ایرانیان مقیم تگزاس شده است. در راستای ایفای این نقش، اعضای انجمن با همکاری ماهنامه عاشقانه تعهد نموده‌اند که هر ماه مطالبی در رابطه با مسائل مهم و شایع پزشکی، با متنی ساده، برای هم میهنان عزیز تهیه نمایند. از خوانندگان این مقالات خواهشمندیم که نظریات و سؤالات خود را به آدرس انجمن IAMA، P.O.Box 570233, Houston, TX 77257 بفرستید و یا از طریق تلفن ۲۴ ساعته، با شماره: 281-773-3900 انجمن با ما در میان بگذارید. نظریات شما مطمئناً به کیفیت این مقالات کمک بسیار خواهد کرد.

دکتر کتایون هاشمی
رئیس انجمن پزشکی ایرانیان
مقیم آمریکا؛ شعبه تگزاس
IamaTexas@gmail.com

و یا چاقی شود.

بیماران می‌توانند با پرهیز از نوشیدن مشروبات الکلی و تغییر در رژیم غذایی خود، تا حدی از بازگشت بیماری نقرس جلوگیری کنند. ضمناً پزشکان می‌توانند داروهایی که باعث جلوگیری از بالا رفتن میزان اسیداوریک خون می‌شود را تغییر دهند.

در آن دسته از بیمارانی که حمله‌های نقرسی تکرار می‌شود، پایین آوردن سطح اسیداوریک خون می‌تواند به پیشگیری از حملات نقرسی کمک کند. پروبنسید (Probenecid) دارویی است که دفع اسیداوریک را از کلیه‌ها افزایش می‌دهد. الوپرینل (Allopurinol) نیز تولید اسیداوریک در بدن را کاهش می‌دهد. این دارو رایج‌ترین داروی استفاده شده برای پیشگیری از نقرس است.

درمان با الوپرینل نباید در حین حمله‌های نقرسی شروع شود.

نوع داروهای استفاده شده برای درمان حمله‌ها و پیشگیری از آنها در هر شخص متفاوت است. تصمیم در مورد نوع درمان باید براساس بیماری‌های دیگر شخص، سن او، بررسی علت ایجاد نقرس و میزان اسیداوریک خون گرفته شود. هرگونه نوسان در مقدار اسیداوریک خون (چه کاهش و چه افزایش)، می‌تواند باعث بازگشت بیماری نقرس شود. به این علت میزان داروهای پایین‌آورنده اسیداوریک باید به تدریج افزایش یابد.

در اکثر مواقع، حمله‌های نقرسی قابل درمان و پیشگیری است و در صورت درمان درست، این حمله‌ها دیگر رخ نمی‌دهد و یا بطور محسوسی کاهش می‌یابد.

عوارض جانبی دیگری می‌شود. مصرف میزان پایین‌تر این دارو به مراتب عوارض جانبی کمتری دارد و گاهی برای پیشگیری از حمله‌های نقرسی از آن استفاده می‌شود. داروهای ضد التهابی غیر استروئیدی

(Nsaid's)، داروهایی هستند مثل اسپرین، که از التهاب و درد مفاصل می‌کاهند. این گروه از داروها در وهله اول برای درمان حمله‌های نقرس مورد استفاده قرار می‌گیرند. ایبوپروفن (Ibuprofen)، نپروکسن (Naproxen)، و یا سلبرکس (Celebrex) و اندومتاسین (Indomethacin) از این دسته از داروها هستند. گاهی اوقات مصرف این داروها باعث معده‌درد و زخم معده می‌شود. البته این قبیل داروها را نباید به بیماران کلیوی تجویز کرد.

آن گروه از بیمارانی که نمی‌توانند از داروهای ضد التهابی غیر استروئیدی (Nsaid's) استفاده کنند، می‌توانند از داروهای حاوی استروئید برای درمان حمله‌های نقرسی استفاده کنند. این داروها در درمان حمله‌های نقرسی بسیار مفید هستند و معمولاً استفاده کوتاه مدت از آنها عوارض جانبی زیادی ندارد. داروهای حاوی استروئید نباید در درازمدت، بویژه در میزان بالا تجویز شود، زیرا ممکن است باعث پوکی استخوان، تولید آب مروارید در چشم